

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

POSZTERKESZTŐ:
BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:
Dr. BOROSS LAJOS.

ÁLLÁSOS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Az uralkodó és a nép.

— márczius 9.

Ahhoz, amit mondani akarunk, Oroszországból vesszük a bizonyító adatokat. Sajátságos az a helyzet, amelyben ez a méreteiben, népességben óriás birodalomban van. Százmilliót kitevő lakosságának egy része százezerszámra ontja a vérét Mandzsúria hómezőin ugyanazért a csári hatalomért, amelynek megdöntéséért odahaza a honmaradt milliók nem sajnálják életüket. A távol keleten bombával, dinamittal, ezernyi ágyuval 400 ezernyi katonával védik, odahaza ugyancsak bombával, dinamittal támadják az autokratizmust, ott a védőket, itt a támadókat éri vereség. Arról a részről gyengül a csári hatalom, emitt rendületlenül áll. Még most rendületlenül áll. Százmillió ember föltétlen urát és parancsolóját, egy pár ezer vagy akár százezer elégtelen forrongása, végsőkire elszánt izzó gyűlölete még nem dönti le a trónusáról. Nem dönti le közvetlenül, de előkészítheti végpusztulását.

Hogyan?

Ugy, hogy megtanítják a milliókat arra, hogy nem ők vannak az uralkodóért, hanem megfordítva. Megtanítják arra, hogy saját érvényesülésüket követelniük kell, hogy róluk nem lehet nélkülözök intézkedni, hogy joguk van bepillantást kérni oda, ahol munkájuk, verejtékük eredménye összegyűlt e fölött mint sajátjuk fölött rendelkezhetnek is. Ha megtanulták majd ezt a leckét, ha tudatára ébrednek annak, hogy csak akarniok, erősen, együttesen és közösen akarniok kell és akkor minden tényezőnek ehhez az akarathoz kell simulnia és eszerint mérsékelni és irányítani vágyait, akkor egy csapásra, egyetlen pillanat alatt megszűnt az abszolútizmus. A milliók erejének sem egyes ember, sem dinasztia ellentálni nem tudott és nem fog tudni soha. Ha szembe helyezkedik, el kell buknia s bukásba dönti önmagát s azt az országot, amelynek üdve talán neki is szíven feküdt, de boldogítására az eszközöket rosszul választotta meg.

Az uralkodó nem állhat ellen-

séges viszonyban népével. Az uralkodó nem lehet népének kifejezett akarata ellenére még akkor sem, — ha ennek az akaratnak teljesítését veszélyesnek látja. Aggodalmait a nemzet tudomására hozhatja, de ha azok daczára a követeles meg nem szűnik, akkor részéről a következményeket illetőleg megszűnt a felelősség. Az uralkodó képviseli a nemzet erejét, gazdagságát, önállóságát. Mindaz ami e háromnak előmozdítására, nagyobodására szolgál elsősorban érdekli őt, elsősorban kell, hogy kedves legyen előtte.

A minden oroszok czárjánál népének határozott kívánságai ellenzésre találunk. A keletázsiai háborútól a nemzet irtózik, a czár erőlteti, az alkotmányt a nemzet követeli s a czár idegenkedik tőle. Az ellentétes érdekek harcza már kitört. A harc ugyan még nagyon sporadikus, de azok szemében, akik a történelmet ismerik, nem lehet kétség, hogy általánossá és diadalmassá lesz. Rossz tanácsadói azok a czárnak, akik a merev elutasítás politikáját tanácsolják neki.

A vén fűzfa.

— Irta: Werner László. —

Almos, lassu folyó oleli keresztül a falumat. Lassan hőmpölyög a hullámok szelid fodra s beláthatatlan messzeségben össze-vissza álló rendetlen fűzfák között vesz el. Kedves látnivalóim nekem ezek a fűzfák, melyek alázatosan bolygatják águkat. Az ágak vége szinte fürdik a vízben. De ah! minő metamorfózis. Mert ha tétre fordul az idő, az alázatosságok hegyesen peczkeldnek ég felé, dideregve zörögnek, ha végig sivit közöttük a téli szél. Mikor aztán az élet visszaköltözik, akkor újra alázatossá lesznek. Eltűnik az ágakról a huragos rozsdaszín s az enyelgő ág szerelmesen borul a suttogó habok alá.

Ilyenkor nem meredez felfelé, mint a Tétán Laczi frizurája. A széles, összelágyult levelek körül szinte hamar tűnő tájékat ver az álmos vizkarika s aztán nagy nehezen legyőzve akadályát, elszánja magát tovább hőmpölyögni a fűzek között.

Kérges, furcsa fák ezek az én fűzfáim. Régi, mint a vármegyei diurnisták iroda kabátja s úgy nőnek, mint a meglett em-

berek: szélességben. Vagy egy sem. Meg vannak állapodva, mint a kisvárosok tul sok bizottságai.

Össze-vissza, féloldalra, ide-oda e rendetlen sokaság. És én mégis úgy szeretem őket. Télen olyar kuszák, mint a párisi divat-udósítások, nyáron meg alázatosak s megkövesedett levelei oly andalgóan csüngnek a földre: csevegnek lassau, mélézva ábrándosan.

Csuf, rücskös törzs! Mikor alvóra indul a természet, valami korhadt régiségnek, gondolkok, amit ott felejtettek; mert senkinek sincs rá számítása. Csunya nagyon! S ha a pöczkös göggyükből engednek egy kicsit, felveszik az ágak csipkés, zöld vigánójukat, még szépnek is tetszik.

Télen ki gondolna bennük életet?

Hova fut ilyenkor az élet? Alig tartja néha valami Pásztorfiuk kiegészített derekát.

Kis vékony kéreg, jóformán a háncson zörög a csunya meredező vesszők serege.

Ki gondolna ott életet?...

Most pedig, hogy elandalódom a rozsdás szint veszteti kezdő fűzágakat látva, most, hogy látom, mint kel életre egy öreg szilánk, — ne csodálkozzanak kérem, — eszembe jut János bácsi.

...És voltaképen itt is kezdődik a történetem. János bácsi grajzleros. Régi ember. A Pacsirta-utczát nem lehet elképzelni nélküle. Ott silbakol a boltajtóban. Ránczos homloka mögöl beesett elrévedez messze, ki tudja hova. Avagy tán a megenyhült levegő kekjébe, vagy még messzebb? Tán neki is volna csillagja? Kár lenne. Fialalabb emberek számára való az ilyen időtöltés.

Különben is szó sincs ezekről. Annyit nem hederit a vászoncselédre, mint a péklegény a lópatkolásra.

Valódi bürokrata. Olyan fontoskodva méricsikéli a galandot, bécsi kormot és pászoltatja a lámpaüveget, mint amily pontosság kívántatik egy tanügyi polemia rektifikálásához.

Nagy kerek arczán össze-vissza maradoznak a szakál tuskéi, akár a folyómenti fűz ágai.

Igen, igen!

Epen kapóra jött ez a hasonlat, mert arczán is olyanokat hajított az élet ekéje, mint amilyen kérges az a fűzfa, melyet bámulék, derekai is úgy van görbülve, mint épen annak.

Szóval, öreg fűzfa biz' János bácsi.

Tavaszi czipő különlegességek érkeztek

MICHELSTÄDTER UTÓDA Handel Lipót

Piacz-utca 40.

első debreczeni czipő raktárába

Ries czukrázda mellett.

Trónjának, osaladjának nem a bombával dolgozó forradalmárok a legnagyobb ellenségei, hanem ők, akik nem engedik meg, hogy a nemzet kivánságai a maguk kendőzetlen valóságában tudomására jussanak és érvényesüljenek.

Az uralkodó nem enged. Veszedelmes egy mondás ez, amelyet soha sem volna szabad egyetlen nemzetnek sem tudomására adni. Alkotmányellenes és trónveszélyes jelszó. A neki megfelelő mindig ez szokott lenni: *a nemzet pedig nem engedhet.* Ez alatt a jelszó alatt fogja az orosz nemzet megküzdeni a maga szabadságharczát, ezt fogja zászlójára írni minden nép, amelyet a jogos kivánságainak hangsúlyoztatásakor ridőgen utasítanak vissza.

Uralkodó és nép csak akkor lehet nagy és boldog, ha méltányolják egymást.

A grancsár intrikál

A horvátok követelése.

A király elé járuló politikusok között van Tomasics Miklós, a magyar parlamentbe delegált horvát országgy. képviselő klubjának elnöke. Ez az ur, aki Khuen-Héderváry Károly grófnak bizalmas embere, s akit a „grancsár” horvát miniszternek tett meg, hadat üzent a magyarság harcászainak, az egyesült ellenzéknek. Nem nyílt sisakkal száll harcába. Körülfalazva, alattomosan, barátságos jóindulatot szünetel, de minden szava elárulja, hogy Khuen-Héderváry grófnak ma is esz-

köze még s hogy amit, mint a horvátok követelését kíván felhívni, csak azt czélozza, hogy a magyar ellenzéknek gátat vessen.

A parlament tegnapi ülése folyamán élénken pertraktáltak Tomasics ur nyilatkozatát, amelylyel bejelenti, mit is fog ő az uralkodónak mondani. A koalíció egyik vezéralakja a folyosón több képviselő előtt így fejtette ki véleményét Tomasics s az őt követő horvátok állásfoglalásáról:

— Amit Tomasics ur a nyilatkozatában mond, közönséges impertinencia. Nem lehet más czélja, csak az, hogy a mi akciónkat megbénítsa s az uralkodónak újabb érveket szolgáltatson a mi követeléseink megtagadásának megokolására. Tomasics ur Khuen-Héderváry grófnak az exponense. Amit mond, úgy kell vennünk, hogy Khuen megbízásából mondja. A horvátok eddig soha sem követelték a horvát vezényszót. Ha eddig jó volt nekik a német kommandó, ériék be vele ezental is. De nem. Most azt mondják, hogy ha a magyarok megkapják a magyar vezényszót, akkor a közös hadsereg vezényleti nyelve sem legyen kettős, hanem hármas. Ha van magyar vezényszó, legyen német is, horvát is.

Nyilvánvaló, hogy az uralkodó már a legelső alkalommal a horvátok követelését is azok közé fogja sorolni, amik a magyar vezényszó megadását a bécsi körök nézete szerint lehetetlenné teszik. Amit a vámterület kérdésében követelnek a horvátok, nem kevésbé viseli magán azt a jeleget, amit vitatni sem lehet, hogy Bécs a horvátokat ismét mi ellenünk használja ki. Semmi jogosultsága nincs annak a véleménynek, hogy ha mi az önálló vámterületet megcsináljuk, Horvátországgal új megállapodásra kelljen lépünk. Pénzügyeink a

horvátokéval közösek s minden erőnkkel tiltakoznunk kell az ellen, hogy Horvátországgal kötött egyezségünket bárki is megbontani, vagy akár csak megbántani igyekezzenek.

Rövid válasz

Debreczeni ev. református egyház egyetemi alapítványának ügyében az egyházmegyei közgyűléshez beadott felebbezésre szerkesztett „Válasz”-ra.

— márczius 10.

A „Választ”, amelyre válaszolok, e becses lap leköszölte és így a kérdéses ügyet maga olvasó közönségének foruma elébe vitte.

Válaszom — egyelőre — két rövid pontból áll.

1) Felebbezésünkben a *tanárképzés autonómiájáról* azt írtuk, hogy ezt nekünk az államkormány — a nemzetiségekre való tekintetből — nem fogja megadni. Nem azt mondtuk, hogy mi ezt az autonómiát nem kívánjuk. Hanem azt mondtuk, hogy erre az autonómiára a viszonyok miatt számítani nem lehet.

Az 1883. évi XXX. törvények 60. §-a is azt mondja, hogy a tanárvizsgáló, ki tanárképesítő bizottságot a miniszter szervezi, illetve nevezi ki, ki a gyakorlat is az, hogy a tanárképesítés jogát egy olyan bizottság gyakorolja, melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevez ki időről-időre.

Ez pedig a tanárképesítésnek nem autonómiája, hanem heteronómiája.

Az autonómia az volna, ha mi választanók a tanárvizsgáló bizottságot.

A miniszteri kinevezés az autonómiának merő ellentéte.

A vármegyei tisztviselők állami kinevezése ellen mi, az autonómiának igaz barátai, épen az autonómia nevében tiltakoznunk.

És az 1859. évi patens ellen őseink az autonómia nevében küzdöttek. Pedig az a

Élettelen, mint amaz. Télen alázatosan, lemondóan rezeg hangja, mint annak.

Egy különbség van kétségtelen, de az az egy különbség is elenyészett. Nevezetesen: míg a fűzfa minden éven át újra feléled, lerázza magáról az ezüst-fehér bikaanyagát s egészen zöld mezbe buvik, őt már csak a fodrászok köcsögeiben található titkos szer öltöztetné ki s hajának rendezett esüsit esüsit csupán a tinktura bujtathatná el.

Nos, de ezt a szembetűnő ellentétet is kiegyenlítette a legutóbbi idő. Már látom.

A vizes árok partján szerzeg a fű, az orgonabokrok duzzad rügyei pattanni készülnek, a kikelet sejtelmes ébredése korszakában, mikor fölujulnak a régi vágyak, a vér fiatalos pezsgéséhez óhajjt jutni, amelyen a tisztelt emberiség jobbára nem tud aludni.

En is nyugtalanul aludtam az éjjel (milyen zig-zugus mesgyéken szaladgálok is a gondolatommal) s korán talpon voltam...

Mikor betámasztottam a kis kaput, egyszerre elöntött a bámulat. Az öreg fűzfa, akarom mondan János bácsi a boltajtóban dévajkodott. Különös volt az. János bácsi arczán elterült a bo dog érzés, lágy mosolya, a szeméből is pattogtak a kis, perzselni nem tudó szikrák, mintha a grajzlerájós tekintélyét is feledni lett volna képes, ott pipiskedett szótlanul s megölte a fiatal leányt azok kérdésével, akit rosz végzete a vén fűzfához küldött olyan korán reggel.

— Hogy aludt lelkem?

Juczi haragosan huzta össze arczát. Nem bizalmaskodni jött ő ide, de keserű — borsát venni. (Mintha bizony nem azt kapott volna.)

— Sütnek, mi? Kalácsot sütnek, he — tudakolta a vén fűzfa) A leány nem felelt. — Csak a kezét csapta le a köténye mellé s a vállán rántott egyet.

János bácsi pedig folytatta attakot.

— Hehe nem tetszik a gazdasszony ugy-e? Bizony nagyharagu harang szól maguknál az egész nap. Nálam jobb dolga van a eselédnek, bizony. Nem állna be?

Es milyen kaczagatóan kacshintott a selymes.

Mikor az őszinte vallomásokból kifogyott, a keserű borsot kezdte a fiókban szemelgetni. Hogyne! Nem akarja, hogy gaz vegyüljön az igaz közé. Pedig az a keserű bors igaz, vagyis „echt”. Bizony magácska kis hunczot! — tódította. Aztán felpislogott nagy bizalmat gerjesztően s a pudlin keresztül szót édesen.

— De hát miért is nem szól magácska?

A lányka azonnal kész volt a felelettel:

— Mert maga csuf vén róka, tudja.

— Hehe, — mosolygott az öreg Róka? Aztán lengette a fejét. Nem rosz... Nem rosz — motyogta. Hát csak a fiataloknak illő a színmézsel kedveskedni, he az öregeknek jó az ágyi eczet is, mi? És ismét felvetette a fatét.

— Ugy-e maga azt gondolja, mi?

— Azt.

— Kis nyakas. Most persze megbüntettem, odaég a rántás érti? Pedig tele vagyok jóakarattal.

A kis fruska ahogy szerét ejthette, megiramodott. János bácsi ábrándosan követte a tekintetével; a továbbiakra tekintettel, a kis kapuban huzódtam meg.

— Formás kis madár — gondolkozott hangosan az öreg János, János te nagy kopél! — e közben majd hogy léket nem ütött a kopasz fején a mutató ujjával — megint hódítottál öreg, hehe.

Aztán oly ünnepélyesen kiáltott fel, mint III. Richard, mikor a lovat kéri:

— Jaj, de hunczut vagyok... Hihi. Kaczkiasan kihuzta magát, s lejtett a kis boltján keresztül rangosan, gangosan, zódosan. Tetszett nekem az öreg. Szeméből kipusztíthatatlan volt a mosoly, még a füle is neki veresedett.

— A vén fűzfa — mormogtam figyelő helyzetemben. A bácsi pedig pudlija között monologizált:

— Szép idő, aranyos napsugár, hehe. Micsoda szemek! Kis szent-jános-bogárkák, vagy hová is beszélek, a menny csillagai azok és hogy mosolyognak! Épp úgy, mint a lutris táblán a vörös számok.

Most már idején láttam elősodorogni. És rá szóltam:

— Jó reggelt, János bácsi.

Ő a szemem közé nézett, aztán nagy messze elmerült a gondolatában.

— Nekem jó. Köszönöm Szép időnk van, — valóságos tavasz.

És mosolyogva dudorázta az operette — áriát:

„Szerelem csupán az élet!”

En pedig kimentem a fűzfáim közé.

Amint a korhadt régiségek tavaszi enyélését néztem, lestem, bámultam: be kellett látnom, hogy az őz-anyag egyforma bennünk, kik zajjal vagy zajtalanul a világ butorait tesszük...

patens az egyházi autonómiával szemben nem ment annyira, mint az 1888. XXX. 60. §. a tanárképesítés autonómiájával szemben. E törvényozók tartalmát és az ezen alapuló gyakorlatot már ismerttem. A patensben pedig az volt, hogy a választott lelkészeket, tanítókat, superintendeneket és felügyelőket a fejedelem erősíti meg.

Világos tehát, hogy az 1888. XXX. 60. § a tanárképesítés autonómiájának merő ellentéte.

Ennek mi nem örülünk. De, fájdalom, így van a dolog.

Most már mit mond a „Válasz“?

Azt mondja, hogy a) a mi kijelentésünkön megdöbben és b) annyit legalább is ki kell vívunk, amennyi az 1888. XXX. 60. § ában van.

Szükség esetén tehát bele nyugszik abba, amibe mi — kénytelen-kelletlen — belenyugodtunk.

Az álláspontja egy a mienkkel.

Es mégis megdöbben a mi álláspontunkon.

2. Minden egyebet — a rövidség okából — mellőzve: a főkérdés ebben az ügyben az, hogy a szóban levő debreczeni ev. ref. egyház 50.000 ftos ígértének a céljára történt-e, vagy pedig ettől egészen eltekintve: más célra.

A mi felelőseink amellett érvel, hogy más célra történt.

A „válasz“ amellett érvel hogy nem más célra történt.

Ha valaki a „válasz“ igen tisztelt aláírói közül a főkérdésnek alapos, higgadt megvitatására vállalkozik: örülni fogok a szerencsének, hogy véle megbeszélhetem ezt az igen fontos kérdést.

Addig azonban legyen szabad álláspontomat eszemből tisztán megtartanom.

Debreczen, 1905. márcz. 9.

Jánosi Zoltán,
ev. ref. lelkész.

Végrendelet.

Gróf Tisza István árcavén, hogy az események döntő fordulata öt kivetette helyéből a reá már a földi változások nagy várakozásában semmi szükség nincsen, megírta végrendeletét utódai számára. Ámbár az ugrai hiáltványostól kitelt volna, hogy est is publikálja, nem tette; ellenkezőleg a nyilvánosság kinsárával adta át a homo regius üres helyének. Nem akarták az egész szövöveget kiolvasnunk Bönngen ságarai révén a miniszterelnöki palotán keresztül, — a kibetűshető helyeket azonban mégis nyilvánosságra hoztuk, mert azoknak így is van értelmük.)

...Mielőtt kormányzáshoz fognál, drótoztasd jól össze a husos fazekat, nehogy egy rossz választás összetörje...

...Ne törekedj népszerűsége, az úgy nem szeret téged; ellenben légy meghitt ember az udvarnál. Mert régi igazság az nálunk, hogy nem a nép, hanem az udvar az „ur“...

...Légy te kaméleon s ragyogtasd magad annyi féle színben, ahány szemszögűt rád. A szintvalló politikus a kormányon haldokló ember...

...Dicsérd a legszebb eszméket s igérd, hogy halni fogsz értettük, mert ha már meghaltál, úgy sem ártanak neked...

...Legyen mindig zsebedben 2—3 királyi kézirat, különben az események romboló vihára elsodor...

...Ha jó barátokat akarsz keresni, úgy először is a Ház elnökéhez, a háznagyhoz és a főispánokhoz fordulj...

...Ha valamilyen bajod talál lenni az udvarral, ne adj fizetést a vasutasoknak.

Azok megállítják a vonatot s te azalatt megtalálod a kibontakozó utat...

...Ha kérnek valamit tőled (de nem Bécsből), légy nyájas s igérd meg, hogy tízszer annyit adsz. Hiszen bolond ember az, ki szavát megtartja...

...Szubvencionált lapjaidnak légy te a korektorra, hogy még a sorok közé se juthassanak be bomba szilánkok.

...Neveld fiad olyan képen, hogy méltó legyen a te elveidhez...

...Örizedj a 18-as számtól s ne tartsd neved napját novemberben...

...Ha meghaltál, ne aludj sok ig siri álmokban; harmad évre támadj föl s te légy az első, ki régi elveid ellen sikra szállasz...

...Eppen ezért iktasd törvénybe, — hogy Pál fordulása nemzeti ünnep legyen...

A hitelességet felelősséget nem vállal...

— ély.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Az ifjúsági zászló. Nagy kedvvel és lázas buzgalommal készül a főiskolai ifjúság zászlójának május 7-én leendő ünnepélyes felavatására. A különböző bizottságok mindennap üléseznek az ünnepségek előkészítése tárgyán. Zászló-anyául, mint megírtuk, br. Bánffy Dezsőné őhajtja az ifjúság megnyerési, kinek felkérésére Hódy Béla, H. Kiss Pál, Szávay Zoltán és Soóky Jenő joghallgatók fognak Budapestre felutazni. — Az ünnepélyre több védnököt, díszelnököt s 80 koszorus lányt szándékszik az ifjúság felkérni. Ugyancsak a zászlóavatással kapcsolatosan egy fényes táncestélyt is rendez az ifjúság a Bika-szálló dísztermében.

Kossuth Lajos emlékezete.

Kossuth Lajos halálának 11-ik évfordulóján a főiskolai ifjúság is kegyelettel adózik nagy hazánkfa áldott emlékezetének. A nagy nap megünneplése tárgyában a Magyar Irodalmi Társulat és Jogász Önképző Társaság az előkészületek megtételére tagjai közül kiküldte Adorján István és G. Szabó Gábor hittan- és Kiss Endre joghallgatókat. — Az emlékünnepep márczius 20-át követő vasárnapon lesz.

Tanítóképesítő vizsgák. A debreczeni ev. ref. főiskola tanítóképző intézetében az eddigi rendszer szerint egy tanévben kétszer: április és augusztus havában szokták a tanítóképesítő vizsgálatot tartani. Az új konventi rendszabályok és utasítások értelmében ezután egy évben csak egyszer: június hó utolsó napjaiban fog a tanítóképesítő vizsgálat megtartatni.

A nőipariskola felügyelőbizottságának gyűlése. A nőipariskola felügyelőbizottságának múlt vasárnapról elhalasztott gyűlése folyó hó 11-én, szombaton d. u. 4 órakor tartatik meg az intézet helyiségében a közölt tárgysorozattal. E gyűlésre már külön meghívót nem bocsát ki, hanem ez uton hívja meg a tisztelt tagokat az elnökség.

Önképzőköri ülés. A Magyar Irodalmi Társulat szombaton, e hó 11-én este ülést tart, amelyen Göbel Károly jh., Lőrinczy Zoltán theol. és Bán István theol. szavalnak, Kuthy Sándor jh. és Frankó János jh. felolvasnak.

Ifjúsági zászló. Nagy kedvvel, lázas buzgalommal készül a főiskolai ifjúság hivatalos zászlójának május 7-én, vasárnap leendő felavatására. Az ünnepségek előkészítésére alakult különböző bizottságok mindennap üléseznek, hogy minél fényesebbé tegyék a zászlóavatást. Zászlóanyául — mint megírtuk — báró Bánffy Dezsőné kéri fel, akinél majd H. Kiss Pál, Hódy Béla, Toóky Jenő és Szávay Zoltán joghallgatók fognak az ifjúság küldöttjeiként tisztelegni. Debreczen város társadalmából is több védnököt és védnököt, valamint nyolcvan koszorus leányt fog az ifjúság felkérni. Kóvér Árpád főiskolai szenior, a rendező bizottság elnöke, szerdén tiszteletet az akadémiai tanári karnál, az ifjúság nevében kérve a tanári kar beleegyezését és erkölcsi támogatását a zászlóavatási ünnepségekhez. — Tegnap délután a központi bizottság tartotta ülését a szenior elnökelete alatt, amelyen megállapították, hogy a zászló anyaga fehér selyemből, egyik oldalán a kollégium jelvénye: a biblia, felette karddal s körülötte e felírás: Istenért, Hazáért, Szabadságért; a másik oldalán a város czimere e felírás között: A debreczeni ev. ref. kollégium ifjúsága 1905 május 7., a zászló nyelének tetején lesz a domboru magyar czimer. — Május 7-én este bál is lesz a Bika dísztermében.

Zsinati tagok behívása. Kun Bertalan tiszáninneni püspök és br. Bánffy Dezső főgondok, mint a múlt év november 10-ére Budapestre összehívott református zsinat elnökei a márczius 16-án megnyíló második ülészakra behívták Dávidházy János esperest, mint püspök helyettesét, Simon Károly, Borsos Benő, Berey József, Végh József és Szele György zsinati póttagokat.

Biblia olvasó est. Az akadémiai ifjúság tegnap este fél 8 órakor tartotta negyedik biblia olvasó estélyét elég szép számú hallgatóság jelenlétében, amelyen G. Szabó Gábor 3 theol. magyarázta János ev. IV. részét.

Felolvasó est.

A minden második héten a kath. főgimnáziumban tartott felolvasó esték szép közönsége egyre gyarapodik. Tegnap este már alig tudta a nagy díszterem befogadni a felolvasásra összegyűlt díszes és válogatott közönséget.

Riesz Eliz nyitotta meg a felolvasó est másorát a „Magyar dal“ című melodráma hatásos, pompás szavallatával. A melodramához a katonai zenekar adta a kíséretet. Nagy tetszést keltett Fábrián Margit hegedűjátéka, mely nagy zenei tudásra és képességre vall.

Utána Roskowitz Arthur debreczeni hírlapíró olvasott fel arról, hogy hogyan ünnepelték meg legelőbb 1850-ben márczius idusát 42 magyar emigráns az Atlanti Óceán kellő közepén. Az emigráció e valóban megkapó, de eddig fel nem fedezett epizódját Roskowitz Arthur hazafiasságtól izzó szép stílusban írta meg. A valóban értékes, szép felolvasásért a közönség lelkesen megéljenezte Roskowitzot.

Kovács Margit az ő ismert, szép és tiszta csengésű, kellemes hangjával énekelt el néhány dalt, melyekért hatalmas tapsviharral adóztak a jelenlevők.

A debreczeni szintársulat egyik legkiválóbb tagja, Csiky László a mindeniszében művészember szavallat után olyan hatással, amilyent még nem hallottunk a felolvasó esték kiváló tárgyai között.

Jakab Ödönnek Márczius 15 című költeményét adta elő úgy, hogy valósággal lázba hozta remek szavallatával a közönséget, mely még akarta hallani a kiváló művészt.

Csiky a kívánalmaknak engedve A holt költő szerelme című Jókai által írt

és Liszt Ferenc által zenésített hatalmas, remek melodramát adta elő óriási hatással. A diskret, finom zongorakíséret Huber színházi karmester művészetét dicséri.

Sólyom Antal énekelt még szép hangon néhány magyar dalt Rácz Károly zenekíséretével. A sikerült felolvasó est hét órákor ért véget.

NAPI HIREK.

A debreczeni közjegyzői állás betöltése.

1905. márcz. 10.

A debreczeni második közjegyzői állás még most sincs betöltve és még huzamosabb idő telik, míg megtudjuk, ki lesz Debreczenben a második közjegyző.

Hogy a kinevezés oly soká történik meg, azt maga a közjegyzői kamara idézi elő és pedig csak azért, hogy végre egyszer meghallgassa a kormány az ő előterjesztését is és azt ültesse a közjegyzői székbe, kit a közjegyzői kamara díszes testülete erre az állásra méltónak tart.

A közjegyzői kamarákat, mikor egy közjegyzői állás megürül, mindig meghallgatják, illetőleg felhívják, hogy a beérkezett pályázatokat vizsgálja meg és tegyen javaslatot, mondjon véleményt arra nézve, hogy a pályázók közül kit tart kinevezendőnek.

Igy volt ez mindig. A kamara megtette a kötelességét, javaslatba hozott három, akik közül a miniszter választhatott. A kamara azonban megütközéssel tapasztalta, hogy a miniszter figyelembe sem vette az ő előterjesztését, mert az általa jelöltek közül egyet sem nevezett ki, hanem vagy valamelyik bukott képviselőt ültette a közjegyzői székbe, vagy pedig kortesszolgálatokat jutalmazva, azt nevezte ki, ki a kormány érdekében választásoknál vagy más alkalmakkor szolgálatokat tett.

Most, hogy a Tisza-kormány megbukott, elsöpörte pártjával együtt a nemzet ítélete, a Tisza kormány, miután még most is aktív szerepe van az ország kormányzásának ügyeiben, mint ideiglenes ügyvezető kormány, visszaél hatalmával és pártjának bukott nagyságát busás jövedelmező állásokba ülteti.

A debreczeni közjegyzőség anyagi tekintetben sem megvetendő és könnyen megeshetnék, hogy az ideiglenes kormány Debreczenbe is vagy valamelyik bukott képviselőt nevezze ki közjegyzőnek, vagy pedig a legutóbbi választáskortesszolgálatait jutalmazná.

Hogy ez meg ne történhessék, a debreczeni közjegyzői kamara legutóbb tartott ülésén, miután a pályázati kérvényeket átvizsgálta és megejtette a jelölést, — kimondotta, hogy a pályázati kérvényeket csak akkor terjeszti fel a miniszterhez, ha az új kormány megalakul.

A kamara a 47 pályázó közül háromot jelölt meg a kinevezésre. Felterjesztésében azt óhajtja, hogy vagy áthelyezés útján töltsék be az állást, vagy pedig közjegyző-helyettesekkel.

Az állásra különben 24 közjegyző, 10 közjegyzőhelyettes pályázott, a többi pályázó ügyész, ügyvéd, alügyész, törvényszéki jegyző.

Adakozás az egyetemre.

Követendő példa.

Lapunk tegnapi számában részletesen beszámoltunk arról az értekezletről, mely szerdán délután a városháza nagytermében folyt le és melyen Csiky Lajos ismertette a debreczeni egyetem érdekében teendő amerikai utját.

Az ott elhangzott, szép beszédek hatása alatt az értekezők után Lestyán Adorján ötven koronát adott át Márk Endrének, a főiskola ügyészének a debreczeni egyetemre.

A mai napon pedig az alábbi levelet intézte Lestyán Adorján Márk Endréhez:

Debreczen, 1905. márczius hó 9.

Kedves Barátom!

A Debreczenben létesítendő protestáns egyetemnek én is egyik lelkes híve vagyok, ugyanazért ugyanis, mint magyar hazafi, ugyanis, mint Debreczen város polgára és kir. közjegyző, ezen magas szeszme megvalósítását legjobb tehetségemhez képest előmozdítandó a tegnap kezeidhez lefizetett 50 koronán felül kötelezem magam, hogy mindaddig, míg ezen eszme testet nem ölt, s míg munkálkodni bírok, s ehez tehetségem leendő évenként márczius hónapban, amely hónaphoz fűződik életemnek minden nevezetesebb fordulata, az egyetem javára 50 azaz ötven koronát fogok befizetni.

Erről téged, mint az egyetemi bizottság egyik tagját értesítve vagyok készséges híved: Lestyán Adorján kir. tanácsos, közjegyző.

A nemes célra tett adakozást bizonyára még több más fogja követni.

Márczius Idusa.

Márczius 15-ét, a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméi megtestesülésének ünnepét a főiskolai ifjuság a szokott méretekben, de Kossuth eszméinek ez évben nyert diadalma folytán még nagyobb lelkesedéssel, hévvel fogja megünnepelni, mint eddig. Az ünnepek sorrendje a következő:

Márczius 15-én délután 2 órákor a kollégium csarnokában levő Petőfi szobornál:

1. Honvédek esatadala. Hubertől. — Enekli a Petőfi dalkör.

2. Nemzeti dal. Szavalja B. Kis Pál joghallgató.

3. Alkalmi beszédet mond Kiss Endre joghallgató.

4. Dr. Varga Lajos alelnök a Petőfi dalkör nevében megkoszoruzza a szobrot.

5. Talpra magyar! — Enekli a Petőfi dalkör.

Délután fél 3 órákor a kollégium udvarán:

1. Hymnusz. Enekli a főiskolai ének-kar.

2. Emlékbeszédet mond: H. Kiss Pál joghallgató.

3. Alkalmi költemény. Irta: Vályi Nagy Gusztáv. Szavalja: Szilágyi Dezső joghallgató.

4. Talpra magyar. Enekli a főiskolai ének-kar.

Délután 3 órákor a Szabadságszobor előtt:

1. Riadó. Hubertől. Enekli a munkás dalegylet.

2. Alkalmi költemény. Irta: Kuthy Sándor joghallgató. Szavalja: Göbel Károly joghallgató.

3. Emlékbeszédet mond és a szobrot a főiskolai ifjuság nevében megkoszoruzza: Kocsis János theológus.

4. Kossuth-induló. Enekli a Kossuth dalkör.

Délután fél 4 órákor a városháza előtt:

1. Hymnusz. Enekli a városi dalkör.

2. Beszédet mond: Adorján István theológus.

3. Nemzeti dal. Szavalja: Varga Antal theológus.

4. Szózat. Enekli a közönség.

— **Teljes tanácsülés.** Holnap, szombaton d. e. 11 órákor teljes tanácsülés lesz, melyen a délutáni rendkívüli közgyűlés tárgyait készítik elő.

— **Új kórházi orvos.** Domahidy Elemér főispán dr. Beczner Imrét a debreczeni kórházba segédorvosá kinevezte.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Oláh Gábor hajdunánási kir. járásbírói és Zagyva Imre debreczeni kir. törvényszéki irnokokat jelenlegi alkalmazásuk helyén irodatiszteké nevezte ki.

— **Gyárak hitelszövetkezte.** — A kereskedelmi és iparkamara elnöksége vasárnap délelőtt 10 órára értekezletet hívott össze a kamarába azon kérdés felett való tanácskozássra, hogy mikép volna lehetséges a kerületben levő kisebb gyárak hitelügyeit szolgáló hitelszövetkezetet alakítani.

— **Munkások mozgalmá.** A debreczeni munkások igen tetemes része — az építő-, az asztalos- és a cipész-munkások — tegnap délutánra értekezlet összehívását kérték. Vetéssy Béla elnökelete alatt tegnap délután összeült a békéltető bizottság, hol a munkások megbízottai előterjesztették azokat a kívánásokat, melzek teljesítése a munkások megélhetését biztosítaná. Az asztalos és az építő munkások és mesterek között csakhamar létrejött a békés megegyezés, de a cipészek aprólékos dolgok miatt megállapodásra nem juthattak s így a napokban ismét tanácskozás lesz.

— **Meghívás.** A Szt. László Dalegylet választmányi tagjait kérem, sziveskedjenek f. hó 11-én (szombaton) este 8 órákor, a szokott helyen megtartandó választmányi gyűlésen megjelenni. Tárgy: Az évi rendes közgyűlés határidejének megállapítása és előkészítése. Debreczen, 1905. márczius 10. Bárdossy Gyula elnök.

— **Egy jó hazafi halála.** A függetlenségi eszméknek régi, derék zászlóvivője, Biharvármegye bizottsági tagja: érsekújvári Ujváry Ödön ügyvéd hunyt el a napokban Biharbíószegen. Az elhunyt derék öreg ur hosszú ideig volt az ottani függetlenségi párt elnöke. Elől járt mindig a lelkesedésben a hazaszeretetben, nemes lelkével szép példát mutatva. Mikor Kossuth Ferenc a nagy kormányzó hamvaival hazajött és országos körutrá indult, Biharbíószegen Ujváry Ödönnek volt vendége. Temetése óriási

ré zvét mellett folyt le. Koszorút küldtek a ravatalra a többi között: Szeretett testvérnek Róza és Borbála. Felejthetetlen nagybátyánknak — Dóra és László. Szeretett nagybátyánknak — Jancsi családja. Szeretett nagybátyánkban — Zoltán és családja, Ujváry Ödönnek — Kiss Albert. Szeretetejelül — Szűcs Ferencz és családja. Tisztelete jelül — Bihardiószeg községe. Öszinte tiszteletük jelül — özvegy Szlovik Istvánné és családja. Tisztelete jelül — Dr. Kajdy és családja. Az ország minden részéből érkeztek részvétiratok a gyászoló családhoz. A temetésre Nagyváradról a dalárda is kiment. Ujváry Ödön holttestét a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

Halálozások. Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelenttek be: Szathmári Mária ev. ref. 46 éves, Debreczeni Margit ev. ref. 19 éves, Lampenfeld Kornélia izr. öt napos, Boruzs Géza ev. ref. 3 éves.

A csapókeri függetlenségi és 48-as olvasó-kör március 15-ét 14-én este 7 órakor a kör helyiségében a következő műsorral ünnepli meg: 1. Szózat. Énekli egy helybeli dalárda. 2. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Varga Lajos tag. 3. Hazafias dalok. Énekli a dalárda. 4. „Március 15.” Szavaltat. Irta Tompa Kálmán. Szavalja Palaics Gyula tag. 5. Hymnus. Énekli a dalárda. Az ünnepélyt társas vacsora követi a Boldizsár János csapókeri vendéglőjében. Egy vacsorajegy ára 1 korona. Az ünnepélyre a tagok és érdeklődők ez uton hívatnak meg. — Az elnökség.

Jóteköny adományok. A siketnémák részére a következő adományokat vettem s nyugtázom köszönettel: Roettmann és Kühnemann Budapest 6 korona. Felsőgagy község 2 korona. Nádudvari hitelszövetkezet 5 korona. Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet 50 korona. Debreczen kölesönös segélyző egyesület 100 korona. Németi N. kertész 5 korona. özv. Guttmann Jakabné Nagybecskerek 2 korona. Derecske községe 25 korona 28 fillér. Erdőd község 40 korona. Dorahidy Elemér főispán 40 korona. Füleky Pál egyesületi pénztáros.

Az OMKE. a hírlapíróknak. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés debreczeni hajdu-megyei kerületi egyletének egyik érdemes és nemes gondolkodású munkása felajánlotta az őt megillető tiszteletdíjat egy, az Omke előtt kedves erkölcsi célra. Az Omke pedig a vidéki sajtónak az egyesülés iránt tanúsított figyelmes jóindulatát, az egylet közleményei terjesztésében és népszerűsítésében való szíves készségét kívánta azzal honorálni, hogy a rendelkezésére álló összeget: 100 koronát Szávay Gyulának, a vidéki hírlapírók országos szövetsége alelnökének a vidéki hírlapírók segély-alapja részére átadta.

Országos vásár. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Nyirbátor községben a f. évi június hó 1-ére eső országos vásár ez évben kivételesen ez évi május hó 25-én tartassék meg.

Tanonokok vizsgálja. A debreczeni iparostanoncziskola felügyelő bizottsága holnap, március 11-én ülést tart. Az

ülésen a folyó ügyek elintézésén kívül a tanoncok téli tanfolyam záróvizsgájának idejét is megállapítják. Az ülés elnöke Bészler Károly városi tanácsos lesz.

A Felsőszécsényi pincér. Szilágyi Péter aradi pincér, aki Huzó Istvánnak a Deák Ferencz utcában levő kávéházában volt alkalmazva, a napokban meglehetősen népes társasággal mulatott együtt egy külvárosi kocsmában, ahol alaposan felöntött a garatra. Közben a kompánia politizálni kezdett. Szó esett a hadseregről és ezzel kapcsolatban a király személyéről is. Egyszerre dühtől tajtékozva felugrott Szilágyi Péter és a legocsmányabb szavakkal, a legdurvább kifejezésekkel illette a felség személyét. Társai csitítani igyekeztek Szilágyit, a megvadult ember azonban annál inkább neki bősztült s annyira ment, hogy társai mind elszóktek mellőle, mert nem akartak, még hallgatolagos részesei sem lenni a királysértésnek. — Az esetről tudomást szerzett az aradi rendőrség is, amely fejlejtést tett az esetről a nagyváradai ügyészséghez. A nagyváradai ügyészség királysértés vétsége címén megindította Szilágyi ellen az eljárást a büntetőtörvénykönyv 314. §-a alapján.

Nagy tűz a Hatvan utcán. Az elmúlt éjszaka 12 óra körül nagy tűz volt a Hatvan utca 35. számú házban. Az udvar hátsó részében levő és Friedmann Lipó tulajdonát képező tíz méter hosszúságú, oseréppel fedett, téglalapú gyulladt ki és egett le. Az épületben nagymennyiségű liszt és fűszerárú volt felhalmozva. A tűzoltóságot későn értesítették a tűzről és így mentésről már alig lehetett szó. Mindennek dacára derekasan dolgoztak tűzoltóink a szomszédos házak megmentésében. A kár mintegy 30 ezer korona, melynek nagyrésze biztosítás útján megterül. A tűz okát a Jeney Miklós kapitány vezetésével megindított tűzvizsgálat fogja kideríteni.

Tolvaj takarítónő. Tegnap Deczki Gáborné napszámosasszony Csokonai-utca 37. szám alatti lakásából takarítónője Drasován Mária elloptott 12 koronát. Az eljárás megindult.

Három-négy szobás udvar, vagy olyan nagy lakás sürgősen kerestetik. — Cím: Debreczen szálloda.

TÁVIRATOK.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Kihallgatások a királynál.

Budapest, március 10. A király ma délelőtt fogadta Tomasits Miklós volt horvát minisztert, aki egy újságíróknak azt mondotta, hogy a király a gazdasági kérdések szabályozását a két kormány dolganak tartja, de katonai téren semmiféle engedményre nem hajlandó.

Ezután Zselénszki Róbert grófot fogadta a király. Az újságíróknak tudtára adta, hogy kifejtette a király előtt, miszerint ő a közös vámterület híve. A király — úgy

látta — mindenről alaposan van informálva.

Vezérlőbizottság ülése.

Budapest, március 10. A szövetkezett ellenzék vezérlőbizottsága ma d. e. 11 órakor ülést tartott. Az ülésen Apponyi elnökölt, mert Kossuth Darányival tárgyalt. Az ülésen jelen volt Andrássy Gyula is. Az ülésen a királyhoz intézendő feliratot tárgyalták. Eötvös Károly be is mutatta a felirat szövegét, amelyben a nemzeti akarat és a szövetkezett ellenzék programja világosan ki van fejtve.

Az orosz hadsereget körülzárták.

— 200,000 orosz elfogtak. —

Budapest, március 10. Tokióból jelentik Londonba, hogy odaérkezett jelentések szerint a japánok az orosz hadsereg ostromát bekerítették. Ezt a hírt egy később a harcztérről Londonba érkezett távirat megerősíti azzal a hozzáadással, hogy a japánok 200,000 orosz katonának vágták el a visszavonulási útját, illetőleg zrták körül.

Budapest, március 10. Mukdenből jelentik, hogy a japán haderő a császársírok környékén erős ágyutűznek van kitéve. Itt ugyanis az oroszok megerősítették csapataikat.

Elhunyt miniszteri tanácsos.

Budapest, március 10. Ambrozovits Béla miniszteri tanácsos, Kossuth Ferencz unokabátyja, ma reggel meghalt.

Egy előkelő urinő öngyilkossága.

Budapest, március 10. Vavrik Antal dr. táblai tanács elnök felesége sz. Ottel Mária egy előkelő bécsi gyáros leánya, ma hajnalban váczi körut 50 sz. lakásán, a harmadik emeletről leugrot és szörnyet halt. Az öngyilkos urinő asszony idegbajos volt és pillanatnyi elmezavarban követte el tettét.

Tőzsde.

Budapest, március 10.

10-el olcsóbb.

Buza	1905 áprilisra . . .	19'64	—
Buza	1905 októberre . . .	19'52	—
Rozs	1905 áprilisra . . .	17'26	—
Rozs	1905 októberre . . .	15'56	—
Tengeri	1905 májusra . . .	15'22	—
Zab	1905 áprilisra . . .	14'50	—

Készárú: oszendes.

TÖRVENYKEZÉS.

Esküdtárséki főtárgyalás. A tegnapi megkezdett esküdtárséki főtárgyalás ma valószínűleg véget ér. A tanukihallgatások után alaposan megváltozott a helyzet képe. Csaknem minden kétséget kizárólag beigazolódott, hogy a kocsis csak akkor lőtt a két Oláh testvérré, mikor ezek megtámadták őt; de neki nemhogy emberölés, de még sebesítés sem volt a célja s csak a szerencsétlen véletlenség, meg a széjjelhordó puska az okai, hogy a srétek embert találtak.

Ezt megerősíti Haas volt nánási esendőrőrmesternek az a kijelentése, hogy tudomása van arról, miszerint a két Oláh testvér már hetekkel előbb leakarta löni a kocsiat, amiért az ő földjükön járt keresztül. Abban azonban meggátolta a két testvért édes atyjuk. Ezek a vallomások lényegesen változtatnak az előbb alkotott véleményeken és megtörténhetik, hogy az ügyész elejti a vádat. Ma egyébiránt a esendőrőrmestert hallgatták ki.

Majd a fegyverszakértők hosszú és részletes véleményüket olvasták fel, mely délig tartott. — Délután az ovosszakértők meghallgatása után a perbeszédre, majd ítélelhozatalra kerül a sor.

A tárgyaláson ma nagy közönség volt jelen.

SZINHAZ.

Boszorkány. Hétfőn érdekes újdonságot mutat be Makó drámai társulata Sardounak a múlt héten a fővárosban szenzációs sikert aratott drámáját, a „Boszorkány“-t mutatják be. A társulat nagy ambícióval készül az előadásra. A főszerep a drámai személyzet jeles és kiváló tagjának Jeszenszkynek kezében lesz, kinek művészetét ismerve, ez este bizonyára legszebb diadalát fogja aratni.

Sulamith. A pár év előtt szenzációs sikert elért zsidó dalmű, Sulamith tegnapi előadása habi onvitotta, hogy még mindig bír vonzerővel. Telt ház nézte végig, habár nem azt a Sulamithot adták, melyet a debreczeni közönség nem ebben az alakjában ismer. A Komjáthy társulata alatt előadott Sulamith, melyben a hősnő nem hal meg, mind cselekmény, mind zene tekintetében sokkal értékesebb, becsesebb a tegnapi előadott Sulamithnál. A közönség egyrésze várta is a darab folytatását, de miután Sulamith szíve örömeiben megrepedt — meghalt, a darab is kimult.

Az előadás is a gyengébbek közé tartozott. A szereplők közül egyedül Sugár Aranka volt a kivétel, ki úgy játékaival, mint gyönyörű énekével a közönség teljes elismerését kivívta.

Mezey Andor amit játékaiban vesztett, énekével pótolta. Karacs a Kel indre el-éneklésével szerzett tapsokat.

Abigélt K. Hegyi Lili játszotta kevés sikerrel, de még kevesebb izléssel. Ha már nem tud a debreczeni színpadhoz méltóan öltözködni, legalább arra legyen gondja, hogy diszkrétebb öltözékben jelenjék meg a közönség előtt. Lenge görög ing és alatta csak a trikó — egy kis vidéki színpadon talált hatásos dolog, de Debreczenben izléstelen. Hegyi Lili pedig okulhatott volna, a Görög rabszolga első előadásán már figyelmeltették erre. A kérők szerepében jók voltak: Faragó, Krémer és Szilágyi. A zenekar kifogástalanul működött.

Színházi hírek. Pénteken kerül színpadra Huszka Jenő 3 felvonásos operettje a „Bob herceg.“

Vasárnap két előadás lesz, delután színpadra kerül Rákosi Viktor és Malonyay Dezső 3 felvonásos színjátéka az „Elné-

mult harangok“ félhelyárakkal. Este színpadra kerül Bakonyi Károly és Kaosch Pongrácz 3 felvonásos daljátéka a „János vitéz“.

Hétfőn kerül először színpadra Sardou Viktor 5 felvonásos drámája „A boszorkány“. A drámából nap nap mellett tartanak színpadi próbákat.

Halálos vasuti baleset.

— Egy vasuti munkás tragikus halála. —

(Saját tudósítónktól.)

március 9.

Egy szánalomra méltó vasuti munkás tragikus haláláról értesülünk.

Lung János berzovai vasuti szerkovácsot az ottani Grosz-féle iparvasuton végzetes baleset érte. — Lungnak tolatási munka közben a feje a mozdony és az utána következő szerkocsi ütközése közé került, úgy, hogy a fejét teljesen összelapította s a szerencsétlen munkás nyomban szörnyet halt.

Lung János már huzamos ideje van alkalmazva a Grosz-féle iparvasuti vállalatnál s ma is rendes munkáját akarta végezni, ami abból állott, hogy a vasuti kocsikat vizsgálta meg.

Ma délelőtt is egy nagy vaskalapáccsal a mozdony alá feke ütögette a mozdony kerekeit. Majd összekapcsolta a szerkocsit a mozdonyval s a pályán tolatni kezdett.

Egy tőle távolabb fekvő csavart akart megigazítani, miközben olyan szerencsétlenül esett le a kocsirol, hogy a feje a mozdony és a szerkocsi két ütköző tányérja közé került s minthogy a kocsi erő lendületben voltak, a szerencsétlenül járt fejét összemorzsolták.

A többi munkás és vasuti alkalmazott rémülten sietett Jung segítségére, de már későn, mert a boldogtalan ember akkorra már holtan feküdt borzalmasan összeroncsolt fejjel a kocsi alatt.

Az összeroncsolt hullát nyomban eltávolították a helyszínről. Az ügyesség előreláthatólag nem benczolatja fel a holttestet, mert a szerencsétlenséget nem gondatlanság, csupán végzetes véletlen okozta.

IRODALOM.

A Nap. Példátlan sikerrel egy csapásra hódította meg a Nap a közönséget. Frisssége, elevensége, erős, becsületes ellenzéki hangja, tiszta demokratikus politikája, merész, kitartó és szenzációs küzdelme az alkotmányos szabadságért és a kormány erőszaka ellen, rovatainak bősége, az egész lap eleganciája és kedvessége teljesen meghódították a Nap számára a közönség szívét. A Nap ezenfelül a legolcsóbb napilap; előfizetési ára negyedévre csak 4 kor., egy hónapra 1 korona 40 fillér. A Nap valamennyi újság megelőzésével a legkimerítőbb tartalommal már kora reggel megérkezik az összes vidéki városokba. A Nap felelős szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa: Abrányi Emil. Politikai cikkeinek nagyrészt dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő írja. A Nap szerkesztőségének tagjai: Bródy Mihály, Csizmadia Sándor, Csörgő Hugó, Cholnoki Viktor, Feld Aurél, Gergely István,

dr. Hajdu Miklós (segédszerkesztő), Haasak Géza, Holló Márton, Holló Vilmos, Józsa Antal, Kemény Simon, Nadas Sándor, Pásztor Arpad, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, dr. Vázsonyi Vilmos. Mutatványszámot készséggel küld A Nap kiadóhivatala: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

KÖZGAZDASÁG.

Országos borvásár Sopronban. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete folyó évi április 30-tól május 2-ig rendezti Sopronban III. országos borvásárját. Ezt megelőzőleg a múlt hóban tartotta a pozsonyi II. orsz. borvásárt. Ezen a borvásáron több, mint 200 termelő közel 600 borfajával vett részt; a vásári eredmény a legvérmesebb reményeket is meghaladta. Ez azonban még csak a kezdet. A felkeltett érdeklődést ébren kell tartanunk. Köztudomás szerint még tetemes azon bormennyiség, amely országsszerint eladatlanul a termelők pincéjében hever. Nagyon ajánlatos tehát, hogy a termelők a III. országos borvásáron készleteikkel megjelenjenek, melynek sikerére az eddigieknél még nagyobb szabású intézkedések tétettek. Sopron mint határszéli város és mint egy jeles termelési és kereskedelmi gócpont, ily vásár rendezésére kiválóan alkalmasnak tetszik. E borvásáron kívül az idén több országos jellegű borvásár tartatni nem fog, vagyis ez évben több alkalma ily kedvezmények kihasználására a termelőnek nem lesz. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete“ igazgatósága Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz., ahová a levelek és borbejelentések intézendők.

Szerkesztői üzenetek.

Francozia király. Kívánságának imeleget teszünk. *Kukoricza Jancsi* belépő dalát, melyet a debreczeni színház kedvelt primadonnája *Rózsa Lili* eddig már 12-szer énekelt a debreczeni színházban zajos tet-zés mellett, itt közöljük.

Szerelemnek forró nyara
Égeti a lelkem,
Amióta azt a kis lányt
Egyszer megőletem.
Be-bejárok minden este
Édes Iluskámhoz,
Az én nevem Kukoricza,
Kukoricza János!
Kukoricza közt találtak,
Ott szedtek föl engem,
A nevem is hej parasztos,
De én nem szégyenlem.
A juhásznak épp elég ez,
Uríbb, czifrább nem kell,
Ragaszkodom a nevemhez
Igaz szeretettel!
Becsületes jó magyar név
Nem himez, nem hámoz,
Az én nevem Kukoricza,
Kukoricza János!

REGÉNYCSARNOK.

A bálkirálynő.

Írta: *Malonyay Dezső.*

— Bárki lesz a maga férje: én meg-táncoltatom azt a frátert. Szavamra. A szép leány bólintott. Meghatottan kérdeste:

— Hogyan táncoltatja meg őt, kedves barátom? A kamarás habozás nélkül kijelentette:

— Elhódítom magát tőle. Szavamra. A szép leánynak nagyon tetszett e lovagkorias fogadalom.

Kezet nyújtott a kamarásnak: — Kezet rá!

Bartos Dini kezet adott és aztán várt. Friczi bátyánk vigasztalta:

— Lásd, mindig mondtam neked! Mert a leány az ilyen. De igazad van fiám! A te helyedben én sem tennék egyebet. Meg kell tiszteletet tenni a fráternek!

Az a fráter azonban egyelőre nem mutatkozott.

Tisztelt barátunk, Bartos Dini, mintha spanyol tör markolatát szorongatta volna, mihelyt valaki a szép leány környékén megfordult. Frakkjának csak a szándéka lehetett sötétebb. Friczi bátyánk pedig biztatta:

— Csak vigyázz, fiu!...

Eközben egy ártatlan képű, fiatal huszárhadnagyot vetett sorsa a szép leány közelébe. Széles vállu, egészséges gyerek volt, de egyébként semmi. Igazán csak az égszínké a tilla, meg az arany csillag.

Feszengett, pödörgette a bajuszát, alig szólt egyet hozzá a szép leány, már pirult:

— A tacsó! — sainálta őt Friczi bátyánk is. — Hát ez mit akar?!

— A csacsi! mosolygott rajta a kamarás is.

— Jó helyt kereskedik — mulatott Friczi bátyánk. — Az a leány majd megtanítja kesztyűbe dudolni.

De a szép leánynak mintha tetszett volna a kis hadnagy. — Zsozé nagysád, mit akar ezzel a kis huszárocskával? Tán kisedővödát nyit? gnyolodott a kamarás. — Szegényke azt se tudja, melyik lábára álljon! Csak pirul maga mellett s keresi a könyökit

— Lásse kedves barátom, kaczagott a szép leány — éppen ilyen kell nekem. Maguk olyan ügyesek, olyan okosak, maguk olyan egyformák!... Ez nem olyan, mint maguk. Friczi bátyánk négy szemközt megmondta a kamarásnak: — Ugratni akar téged, az az egész! Fel ne ülj neki gyerek!...

— Haszontalan fruskája!

A kamarás is tisztában volt a helyzettel. Őt ugyan nem teszi bolonddá senki! Pedig hát a szép leány igazat mondott, hogy neki olyan kell. Az övé lett a piruló hadnagy, égszínké a tilla, arany csillagjával együtt. Férjhez ment hozzá:

Friczi bátyánk panaszkodott nekünk:

— Hát nem leföztek, gyerekeim engem is. Nyekamba szóta a huszáriját. A fene hitte volna! De ilyen ez a leány!... Mit kezdjen az ember efféle tacsóval?! Képzeljétek: Soha életében tarokk se volt még a kezében!

A kamarás vállat vont. Jó! Jó! Csak várjunk! Majd elékerülnek s akkor megnő a kis hadnagy is. De biz azok nem mutatkoztak. A szép Zsozé fölpackolta és vitte a huszáriját falura. Az égszínké a tilla elrakta a kámför közé a sifonba s a huszárból gazdát nevelt.

Eleinte sok furcsát tudott róluk Friczi bátyánk, amikor felnézett Pestre, néha egy csöppet korhelykedni.

— Képzeljétek, gyerekek, már törtszámokkal is tud szorozni a huszár. A

felesége mindennap órát tart vele, s ha nem tudja a leckét, egy tál étellel kevesebbet kap. Papucs alatt van a fráter keservesen. Én nem megyek vele semmire. Fél esztendeje vesződöm, tartlizni sem tud még. Abszurdum. Igaza volt Dininek: csacsi.

Aztán híret hozta Friczi bátyánk, hogy osztani is tud már törtszámokkal a huszár, már rá lehet bízni, hogy ő vigye a vásárra a cikókat — a zsidóval is ő alkudják a gyapjura.

— De tarokkozoni, panaszkodott az öreg, soha életében meg nem tanul a szerencsétlen. — Jó, jó! gondolta — a kamarás. Csak várjanak: elekerülnek.

Nem kerültek elé.

Apránkint Friczi bátyánk is elmaradott. Mit csináljak, gyerekeim? Nem ereszt a leányom közéték. Minduntalan talál valami dolgot a számomra. Mem élet ez, fiuk, higyjétek el. Ha leányotok lesz, vigyázzatok rá jobban. E közben, — mert szemtelenül nyargal az idő — tisztelt barátunk, Bartos Dini is elhatározta, hogy valamit csinál. (Utóvégre, ez nem gátolja, hogy beváltsa annak idején fogadalmát.) Elhatározta, hogy ő nem experimentál tovább az étellel, nem lopja az időt itt Pesten: körültekint az országban, s ha egy arravaló fehérrépre akad...

(Folyt. köv.)

M. A. Vasutak menetrendje 1904 évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő ó.	F	
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u. 8	80	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u. 4	18	
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel 8	57	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u. 12	07	
Budapest—Nagyvárad felé	este 10	81	
P.-Ladány—Nagyv. felé minden kedd	d. e. 11	12	
Csak P.-Ladányig	este 8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel 5	08	
Szatmár—Máramarossziget felé	d. u. 8	56	
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este 6	41	
Csak Szatmárig (teher v. szem.-száll. v.)	este 7	56	
Szatmár—Máramarossziget felé	éjjel 2	50	
Szatmár—Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u. 12	07	
Csak Szatmárig	reggel 5	10	
Miskolc—Kassa felé	reggel 8	18	
Miskolc—Kassa felé	este 6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u. 4	11	
Csak Nyíregyhászig.	d. u. 2	10	
	m. áll. vasutól reggel 5	85	
	vásártérről	reggel 5	44
	m. áll. vasutól d. e.	8	09
	vásártérről	8	16
	m. áll. vasutól	11	07
Hajduböszörmény—	vásártérről	11	16
B.-Sz.-Mihály felé	m. áll. vasutól d. u.	12	11
	vásártérről	12	21
	m. áll. vasutól	4	25
	vásártérről	4	38
	m. áll. vasutól este	6	46
	vásártérről	6	58
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel 4	36	
Füzes-Abony felé vásártérről	"	4	56
Ohat-kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u.	4	49
Ohat-kócs—Polgár felé vásártérről	"	4	28
Derecske—Nagy-Léta felé	reggel 9	36	
Derecske—Nagy-Léta felé	"	4	31

Budapestre érkezik:	idő ó.	F	
A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este	6	40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel	5	45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este	9	36

Budapestről Debreczenbe indul:	idő ó.	F	
A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel	7	26
A délután 3 ó. 29 p.-kor érkező szem.-v.	"	9	—
Az este 6 ó. 28 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	este	7	06
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	"	9	15
P.-Ladányig gyorsvonat átállításal	d. u.	12	06

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u.	8	29	
Budapest—Nagyvárad felől	este	6	26	
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól	reggel	7	45	
Csak P.-Ladánytól motor menet	"	5	08	
Kolozsvár—Nagyvárad felől	"	7	26	
Csak Szatmárról (gyorsvonat)	"	8	46	
Csak Szatmár felől	d. e.	11	87	
Csak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u.	8	55	
Csak Máramarossziget felől	este	10	11	
Máramarossziget—Szatmár felől	"	6	40	
Csak Szatmár felől	reggel	7	30	
Kassa—Miskolc felől	d. e.	1	31	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este	7	50	
Kassa—Miskolc felől	d. u.	3	48	
Csak Nyíregyháza felől	reggel	7	33	
	vásártérről	reggel	7	32
	m. áll. vasutra	"	7	40
	vásártérről	d. e.	11	13
	m. áll. vasutra	"	11	22
	vásártérről	d. u.	1	45
B.-Sz.-Mihály—	m. áll. vasutra	"	1	52
H.-Böszörmény felől	vásártérről	"	8	27
	m. áll. vasutra	"	8	34
	vásártérről	este	6	05
	m. áll. vasuthos	"	6	12
	vásártérről	"	9	50
	m. áll. vasutra	"	9	57
Füzes-Abony felől vásártérről	d. u.	3	34	
Füzes-Abony felől m. áll. vasuthos	"	5	35	
Ohat-kócs—Polgár felől vásártérről	reggel	7	44	
Ohat-kócs—Polgár felől m. áll. vasuthos	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől	"	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	8	18	

Eszaknómetországi takarmányrépa magvak,

francia luczerna, veresvirágú lóhere és Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak megérkeztek s a legjutányosabban árusítatnak.

MÁYER JENŐ

fűszer- és csemege üzletében.

Debreczen, Piacz- és Széchenyi-
utca sarok.

Gyümölcsfa eladás!!

A Debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet faiskolájából, minden szerdán és szombaton, a Hatvan-utca végén tartandó előfavasárban nagyobb mennyiségű, igen szép nemes oltványok adatnak el és pedig:

I. Alma-fajok:

Kasseli Renett, From, arany R nett, Orleánsi Renett, Őszi piros Calvil, Őszi szürke, Rózsa alma, Piros bibor, Arany Parmén, Nemes Masánszki, Sándor czár, Czélia, Piros pogácsa, Bőralma, Nyest alma.

II. Körte-fajok:

Horváth igazgató, Klapka kedvence, Takarékos körte, Füge körte, Őszi vajonc.

A fajok azonosságáért teljes felelősség vállalatik.

Megrendelések csakis

a Simonffy-utca 2. sz. alatti irodánkban fogadtatnak el.

Egy főtisztelendő lelkész levele.

Vilhelm Ferencz gyógyszerész, cs és kir. udv. szállító urnak Neunkirchen Alsó-Ausztria Radowitz, Csehország. U. p. Bilin.

Ismételen jó eredménnyel használtam az ön Wilhelm-féle antiarthritikus, antireumatikus vértisztító theáját beteges állapotaimban, mint a máj, lép, szív és gyomor elzsírosodásaiál, reumatikus hátreinczabátmaknál, gyenge emésztésnél, vértolulásnál, agygyomásnál és pedig úgy, hogy ez által megtakarítottam magamnak egy iürdői vagy hidegvizgyógyintezeti curát, a mihez különben sajnos, nincsenek is meg az anyagi eszközök, hivatásomból kifolyólag pedig hiányzik a szűk éges idő.

Biztosítom arról, hogy a magam részéről csak kellemes kötelességemmé teszem, hogy ezt a kitűnő Wilhelm-féle antiarthritikus anti-reumatikus vértisztító theát minden ilyen bajban szenvedőnek legmelegebben ajánljam és ahol csak tehetem, föl fogom dicserni, hogy így önnök kitűnő találmányáért valamiképpen kimutassam hálámat és hogy a szenvedő emberiséget, ahogyan az ön pompásan gyógyító készítménye meg is érdemli, figyelmessé tegyem erre a gyógyszerközre.

Kitűnő tisztelettel Winzenz John P. lelkész.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és droguáriákban.

Raktár Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárakban (10.)

Hirlapelárusítók felvételnek

a „Debreczen” alárusítására

városi nyomdában,

városház, keresztépület.

A gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak

„Erzsébet” szőlőtelepén

kitűnő minőségű gyökeres szőlővessző, nemes gyümölcs-oltvány és spárga gyökér

olcsón megrendelhető.

Iroda:

Debreczenben, Kossuth-utca 32. szám.

Uj! **Megnyílt!!** Uj!

a Kossuth-utcai Maradék áruház

olcsóbb minden vegelésnél.

Mint hogy kizárólag rófos árut rendezünk be, a raktáron levő összes cipő, kalap, női és férfi fehérneműek, miederek, kesztyű, nyakkendő, harisnya, női és fiu ruhák, esernyők stb. fél árral árúsítjuk el.

Uj!

Székely Jenő és Társa utódai

Kossuth-utca 15. sz., Gyógyszertárral szemben.

Uj!

Magvak nagyraktára Debreczenben

Körmök Gézájánál Kossuth-utca.

Valódi erfurti, konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelső világhírű forrásból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta és magas csiraképességű minőségben. — Luczerna, lóhere, quedlinburgi és hazai takarmányrépák, disz-, pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. — Bükköny csibehur, czukorczirok, muhar.

≡ Kertészetemből: ≡

mindennemű évelő virágtövek, virág és konyhakerti termények plántái, virághagymák és gumók nagyválasztékban.

Remek chrysantemum tövek 10 drb 2-80 korona. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb cactus gyöngyikék (georginák) 10 drb 3-60 korona. Ujdonságok 5 korona. Japáni liliomok, tubarózsák, begoniák, Japáni iris, Crozy és orchidea virágu Cannák igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.

■ Lóhere magvakban igen előnyös ajánlatot tehetek. ■

